

Організація навчально-виховної роботи в гуртожитку
ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійно-технічне училище
будівництва та сервісу»

Навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти є періодом найбільш інтенсивного соціального розвитку особистості. Водночас ці роки надзвичайно насичені: нові знайомства, враження, навчальні заняття, курсові роботи тощо. Здобувачі освіти активно шукають шляхи для самоствердження та самостійності, морального вдосконалення та формування соціальної зрілості, розвитку професійного мислення й моделі поведінки. Це період, який суттєво впливає на подальші роки життя людини.

У зв'язку з цим підвищується значущість виховної роботи у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Її специфікою є те, що тут учні здобувають ази самостійного буття. І щоб зробити життя в гуртожитку комфортним і цікавим, вони стають організаторами дозвілля та побуту, учасниками, ініціаторами цікавих справ.

Важливо, щоб гуртожиток став для здобувачів освіти безпечним і зручним місцем проживання, щоб у ньому були створені умови для вільного спілкування, самопідготовки, занять улюбленою справою, фізичного розвитку, корисного та змістовного відпочинку.

Організація життєдіяльності здобувачів освіти у гуртожитку має величезний виховний потенціал. Допомога вихованцям в організації дозвілля, самообслуговування в побуті, дотримання норм особистої гігієни – ці та інші завдання постають перед вихователями гуртожитку ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу».

Підготовка кваліфікованих робітників у системі професійної (професійно-технічної) освіти ніколи не втрачає актуальності. Професійно-технічна освіта завжди забезпечувала духовний і професійний розвиток здобувачів освіти, самовдосконалення майбутніх фахівців різних профілів, формування їхнього інтелектуального та культурного потенціалу.

Період навчання у ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу» є важливим етапом становлення особистості. Творчі здібності формуються протягом усього життя людини, проте саме підлітковий вік є найсприятливішим для творчої самореалізації. У цей період активно розвивається уява, допитливість, виробляється вміння спостерігати, творчо мислити, порівнювати, критично оцінювати дійсність.

Зрозуміло, що труднощі на шляху утвердження і зміцнення Української держави, економічна криза, падіння життєвого рівня багатьох людей, війна є

причинами, що притупляють громадянські почуття молоді. Проте майбутнє України залежить саме від молодого покоління. За таких умов визначаються основні завдання педагогів, які працюють з учнями в гуртожитку:

1. Сформувати в підростаючого покоління нову систему цінностей, що ґрунтується на національній гордості й гідності.

2. Виховати вільну й суверенну особистість, конкурентоспроможного фахівця високого рівня, здатного захищати і відстоювати власні позиції та погляди, керуючись національними та загальнолюдськими цінностями.

Ураховуючи психолого-вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, умови проживання, вихователь гуртожитку виступає їх помічником і організатором виховної роботи.

У цьому контексті виховну роботу у гуртожитку можна розглядати як чинник цілісного виховання особистості, що дає змогу розвивати пізнавальні здібності здобувачів освіти, забезпечити самореалізацію особистості, виховувати таких громадян, які володіють системою загальнолюдських цінностей, духовними надбаннями українського народу, моральною, художньо-естетичною, правовою, трудовою та економічною культурою.

Саме у процесі виховання здобувачів освіти має бути реалізована мета та основні завдання національно-патріотичного, морально-правового, превентивного, гендерного, естетичного, трудового виховання.

Пріоритетними аспектами виховної роботи у гуртожитку є:

- створення умов для самопідготовки здобувачів освіти;
- змістовна організація вільного часу здобувачів освіти;
- виховання громадянської та особистої самосвідомості;
- формування моральних та етичних якостей;
- зберігання та примноження сімейних цінностей;
- інтелектуальний розвиток;
- турбота про здоров'я здобувачів освіти.

В умовах гуртожитку виховний процес успішно здійснюється лише в тому випадку, якщо виконується низка вимог:

- виховна робота з мешканцями здійснюється на основі комплексного підходу і є складовою цілісного освітнього процесу в закладі освіти;

- здобувачі освіти залучаються до активної різнобічної діяльності з урахуванням їх індивідуальних особливостей, здібностей, нахилів;

- життя спільноти у гуртожитку ґрунтується на принципах самоврядування, самообслуговування.

Зважаючи на те, що здобувачі освіти стають повноправними членами спільноти, у молоді активно формуються громадянські якості, розвиваються почуття співжиття, співпраці.

Виховання молоді, яка проживає в гуртожитку – процес складний і багатогранний, що потребує від вихователя зваженого добору виховних засобів впливу.

Таким чином, виховна робота у гуртожитку, з одного боку, має певні особливості й специфіку, а з іншого – вона є складовою системи виховної роботи у закладі освіти .

У гуртожитку ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу» працює три вихователі, які мають педагогічну освіту:

1. Барановська Алла Володимирівна – кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»;
2. Максименко Олена Василівна – кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»;
3. Фараонова Валентина Василівна – кваліфікаційна категорія «спеціаліст».

У своїй діяльності вихователі гуртожитку допомагають здобувачам освіти в їх особистісному розвитку, у засвоєнні та дотриманню суспільних норм та цінностей, засад морального та духовного повноцінного буття. Форми та методи виховання – це основні способи взаємодії вихователя зі своїми вихованцями, у процесі яких відбуваються якісні зміни у розвитку особистості.

Вихователі організовують побут здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку, контролюють дотримання вихованцями вимог Правил внутрішнього розпорядку гуртожитку, підготовку до навчальних занять. Вони працюють у тісному контакті з класними керівниками та майстрами виробничого навчання, батьками, органами учнівського самоврядування закладу освіти. Ведуть у встановленому порядку відповідну документацію.

У своїй роботі педагоги широко використовуються такі методи виховної роботи: переконання, стимулювання, оцінювання вчинків особистості та самооцінювання.

За допомогою методу переконання вихователі мають можливість формувати уявлення своїх вихованців, їх поглядів та основних понять на рівні обміну інформацією. Водночас враховують можливість впливу на здобувачів освіти масової та соціальної культури, соціальної мобільності.

Метод стимулювання використовується при організації діяльності здобувачів освіти, які мешкають у гуртожитку, на виконання доручень, завдань, при організації різноманітних змагань, заходів, дозвілля.

Метод оцінювання вчинків особистості та самооцінювання. Завдяки цьому методу і вихователі, і здобувачі освіти висловлюють оцінні судження щодо ситуації чи вчинку. Вихователі надають здобувачам освіти допомогу в

саморегуляції їх поведінки, яка замикається в заохоченні, зауваженнях, у створенні ситуації довіри, самоконтролю і контролю, самокритики.

Виховна робота в гуртожитку проводиться відповідно до Річного плану виховної роботи училища на 2022-2023 навчальний рік.

Перший урок у 2022-2023 навчальному році проведений за темою «Ми українці: честь і слава незламним !» .

01.09 – загальні збори мешканців гуртожитку, де учні були ознайомлені під підпис з правилами проживання у гуртожитку, зі своїми правами та обов'язками.

Систематично щотижня проводяться збори мешканців гуртожитку, на яких розглядаються питання поведінки, явки учнів на навчальні заняття, пропуски без поважних причин.

Заплановано та систематично раз на тиждень (щосереди) проводяться профілактичні бесіди. Орієнтовна тематика:

- «Основні права і обов'язки учнівської молоді»;
- «Алкоголь і правопорушення неповнолітніх»;
- «Правові заходи боротьби з наркоманією»;
- «Закон і совість,»;
- «Наркоманія, токсикоманія, їх вплив на злочинність» та багато інших.

Згідно плану роботи гуртожитку щомісяця заплановано та проводяться засідання Ради профілактики правопорушень, на якій розглядаються доповідні записки учнів, поновлюється банк даних учнів внутрішнього училищного контролю.

Учні училища беруть активну участь у різноманітних святах, заходах:

- Спортивний захід «Козацькі забави» (до Дня фізичної культури та спорту)
- Виховний захід «День українського козацтва» .
- Урок мужності «Україна – територія Гідності і Свободи»
- Виховна година «Голодомор. Страшні роки моєї України»
- Читання патріотичних віршів «Ти знаєш, що ти – людина?» (до Дня Гідності і Свободи)
- Тиждень української писемності та мови. Підготовка тематичних стіннівок. Виставка літератури.
- Виховна година « Чорнобиль. Дзвін через роки» (до Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС).

Щотижня у гуртожитку проводяться перевірки, головна мета яких, - це контроль за дотриманням правил внутрішнього розпорядку (у зимовий період важливим є контроль за використанням обігрівачів, які категорично заборонені). Щочетверга організовується санітарний день.

Вихователі постійно контролюють виконання правил проживання здобувачів освіти у гуртожитку. За потребою до роботи з профілактики правопорушень залучались батьки, з якими постійно підтримувався зв'язок.

Виховна робота вихователів гуртожитку спрямована на те, щоб формувати в учнів людську гідність, любові до рідної землі, мовну культуру, прищеплення повагу до прав і свобод громадянина України, розвивати моральні почуття.

Педагогами постійно проводяться бесіди, лекції, диспути на різноманітні теми:

- «Культура мовлення в училищі, гуртожитку та громадських місцях»;
- «Що ти знаєш про майбутню професію»;
- «Будьте добрими та чуйними»;
- «Що означає слово гуртожиток?»;
- «Поважай своїх співмешканців - буде повага й до тебе»;
- «Як утримувати кімнату у зразковому стані»;
- «Моя участь в охороні довкілля» ;
- «Гуртожиток – наш другий дім»;
- «Чи потрібно придушувати емоції»;
- «Народні традиції, свята та обряди в рідному краю»;
- «Місто ,в якому я живу та навчаюсь»;
- «Раціональне харчування здобувачів освіти – запорука їхнього здоров'я»;
- «Правила поведінки під час повітряної тривоги».

Літературно-музичні вечори вже стали традиційною форма організації дозвілля учнів, які проживають у гуртожитку. Під час проведення таких заходів вони можуть послухати музику та художнє слово, взяти участь у конкурсах та вікторинах, побачити колективну та індивідуальну творчість своїх співмешканців.

У цьому навчальному році були проведені літературно-музичні вечори:

- «Кохання як найвищий духовний злет людини» (до Дня Святого Валентина);
- «Толерантність врятує світ».

Щовечора учні мають можливість пограти в шахи , шашки, дартс.

Важливим компонентом виховної роботи у гуртожитку є діяльність Рада гуртожитку. Це забезпечує підвищення громадської активності молоді, виховання відповідальності, почуття обов'язку, вияву творчого потенціалу, пропаганди здорового способу життя, демонстрації ненасильницької поведінки в умовах спільного проживання, загальної культури, створення здоров'язбережувального середовища.

Завдяки такій організації виховної роботи мешканці гуртожитку самі стають організаторами дозвілля та побуту, ініціаторами й учасниками цікавих справ. Як наслідок, життя в гуртожитку стає насиченим, змістовним і комфортним.

У гуртожитку зароджуються найяскравіші ідеї, проходять найвеселіші свята, виникають найтепліші почуття – тут усі єдині, усі живуть в однакових умовах. Вислів «Гуртожиток – наш дім» залишається актуальним для сучасних здобувачів освіти.

Учні залучаються до прибирання та приведення у належний стан прилеглої до гуртожитку території, покращення благоустрою спортивного майданчика, висаджують дерева, кущі та квіти.

Організоване дозвілля в гуртожитку зближує молодь, навчає правилам добросусідства, комунікативності, співжиття, зокрема: поваги до оточуючих, взаємодопомоги, підтримки, співпереживання.

Ефективність виховної роботи забезпечує чітка взаємодія вихователів гуртожитку з батьками здобувачів освіти, учнівським самоврядуванням, усіма суб'єктами освітнього процесу закладу освіти.

Виховна робота завжди була невід'ємною складовою освітнього процесу, а зараз, в умовах військової агресії Російської Федерації проти України, її важливість складно переоцінити. Найважливішими напрямками виховної роботи залишаються:

- психологічна та емоційна підтримка учнів;
- навчання правил поведінки в умовах воєнного стану (під час повітряних тривоги, поводження з вибухонебезпечними предметами, перша медична допомога тощо);
- розвиток критичного мислення та медіаграмотності.

Головна мета вихователів гуртожитку - сприяти реалізації головного завдання освіти:

- всебічному розвитку людини як особистості та найвищої цінності в суспільстві, її талантів, розумових та фізичних здібностей;
- вихованню моральних якостей, формуванню громадян здатних до свідомого суспільного вибору;
- збагачення інтелектуального, творчого та культурного потенціалу.

Отже, першочерговим завданням в гуртожитку є формування дружного колективу, а це – довготривалий і складний процес, котрий здійснюється через повсякденну роботу.